

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
---------------------	--

[5404]-101

M.A. (Part I) (I Semester) EXAMINATION, 2018

ECONOMICS

(EC-101 : Micro Economic Analysis—I)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

- N.B. :—**
- (i) Attempt *all* questions.
 - (ii) Figures to the right indicate full marks.
 - (iii) Answers should be precise and to the point.
 - (iv) Draw neat diagrams wherever necessary.

1. Answer any *one* in **500** words : [20]
 - (1) Explain fully the Law of Variable Proportions.
 - (2) What is Consumer Surplus ? Analyse the Marshall's Measurement of Consumer Surplus.

2. Answer any *one* in **500** words : [20]
 - (1) Critically explain the Revealed Preference Theory of Demand.
 - (2) What is Utility ? Explain fully the Law of Diminishing Marginal Utility.

3. Answer any *two* in **250** words each : [20]
 - (1) Explain the concepts of Accounting Cost and Economic Costs.
 - (2) Explain external economies and diseconomies.
 - (3) Explain Income effect with the help of Indifference Curve.
 - (4) Explain merits and demerits of Dynamic economics.

P.T.O.

4. Write short notes on (any four) : [20]
- (1) Average cost and Marginal cost
 - (2) Demerits of deductive method
 - (3) Substitution effect
 - (4) Cross elasticity of demand
 - (5) Linear homogenous production function
 - (6) Fixed and variable cost.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी आणि मुद्देसूद असावीत.

(iv) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.

(v) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे 500 शब्दात उत्तर लिहा : [20]
 - (1) बदलत्या प्रमाणाचा नियम सविस्तर स्पष्ट करा.
 - (2) उपभोक्त्याचे संतोषाधिक्य म्हणजे काय ? मार्शल यांच्या उपभोक्त्याचा संतोषाधिक्याच्या मोजमापाचे विश्लेषण करा.
2. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे 500 शब्दांत उत्तर लिहा : [20]
 - (1) मागणीच्या प्रकट पसंती सिद्धांताचे टीकात्मक स्पष्टीकरण करा.
 - (2) उपयोगिता म्हणजे काय ? घटत्या सीमांत उपयोगितेचा सिद्धांत सविस्तर स्पष्ट करा.
3. खालीलपैकी प्रश्नांची प्रत्येकी 250 शब्दांत उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) : [20]
 - (1) लेखांतर्गत आणि अर्थशास्त्रीय खर्च संकल्पना स्पष्ट करा.
 - (2) बाह्य बचती आणि तोटे स्पष्ट करा.

- (3) समवृत्ती वक्राच्या साह्याने उत्पन्न परिणाम स्पष्ट करा.
- (4) गतिमान अर्थशास्त्राचे गुण-दोष स्पष्ट करा.

4. थोडक्यात टीपा लिहा (कोणत्याही चार) :

[20]

- (1) सरासरी खर्च आणि सीमांत खर्च
- (2) निगमन पद्धतीचे दोष
- (3) पर्यायिता परिणाम
- (4) मागणीची अन्योन्य लवचिकता
- (5) सरळ रेषीय एकजिनसी उत्पादन फलन
- (6) स्थिर आणि बदलता खर्च.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
---------------------	--

[5404]-102

M.A. (Part I) (I Semester) EXAMINATION, 2018

ECONOMICS

(EC-102 : Public Finance)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *all* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

1. Answer the following questions in **500** words (any *one*) : [20]

(1) Explain in detail the Fiscal functions of the Government.

(2) Explain in detail the 'Benefit Principle' of taxation.

2. Answer the following questions in **500** words (any *one*) : [20]

(1) Discuss the shifting of tax incidence under different market conditions.

(2) Explain fully Wiseman-Peacock Hypothesis of the growth of public expenditure.

3. Answer the following questions in **250** words each (any *two*) : [20]

(1) Critically examine ability to pay principles of taxation.

(2) Distinguish between Impact and Incidence of Tax.

(3) Explain the concepts of Public Goods and Merit Goods with the example.

(4) Discuss the classical and Keynesian approaches of public debt.

P.T.O.

4. Write short notes on (any four) : [20]
- (1) Wagner's law of public expenditure
 - (2) Administrative Efficiency
 - (3) Shifting of tax incidence
 - (4) Social cost-benefit analysis
 - (5) Burden of public debt.
 - (6) Types of taxable capacity

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.

(iv) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालील प्रश्नांची उत्तरे 500 शब्दांत लिहा (कोणताही एक) : [20]
 - (1) सरकारची राजकोषीय कार्ये सविस्तर स्पष्ट करा.
 - (2) करारोपनाचे 'लाभ तत्व' सविस्तर स्पष्ट करा.
2. खालील प्रश्नांची उत्तरे 500 शब्दांत लिहा (कोणताही एक) : [20]
 - (1) विविध बाजारतील करभाराच्या संक्रमणाची चर्चा करा.
 - (2) वाईजमन-पिकॉक यांच्या सार्वजनिक खर्च वृद्धीच्या गृहीतकल्पना सविस्तर स्पष्ट करा.
3. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 250 शब्दांत लिहा (कोणतेही दोन) : [20]
 - (1) करदेय क्षमता तत्वाचे टीकात्मक परीक्षण करा.
 - (2) कराघात आणि करभार यातील फरक स्पष्ट करा.
 - (3) उदाहरणासह सार्वजनिक वस्तू व गुणात्मक वस्तू या संकल्पना स्पष्ट करा.
 - (4) सार्वजनिक कर्जासंबंधीचा सनातनवादी व केन्सीयन दृष्टिकोण याबाबत चर्चा करा.

4. थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही चार) :

[20]

- (1) वॅगनरचा सार्वजनिक खर्चाचा नियम
- (2) व्यवस्थापकीय कार्यक्षमता
- (3) करभाराचे संक्रमण
- (4) सामाजिक खर्च-लाभ विश्लेषण
- (5) सार्वजनिक कर्जाचा भार
- (6) करभार पात्रतेचे प्रकार

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
---------------------	--

[5404]-103

M.A. (Part I) (First Semester) EXAMINATION, 2018

ECONOMICS

(EC-103 : Agricultural Economics)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

1. Answer the following questions in **500** words (any *one*) : [20]

(i) Discuss the place of Agriculture in Indian Economy.

(ii) What is Organic farming ? Discuss the future scope of organic farming.

2. Answer the following questions in **500** words (any *one*) : [20]

(i) Explain the role of 'NABARD' in Agricultural credit.

(ii) What is food security ? Explain the problems of food security in developing countries.

P.T.O.

3. Answer the following questions in **250** words each (any *two*) : [20]

- (i) Discuss the recent development of Green Revolution.
- (ii) Explain the impact of 'Self-Help Group' on Agricultural credit.
- (iii) Explain the present status of Bio-technology.
- (iv) Discuss the problems of Agricultural marketing.

4. Write short notes on (any *four*) : [20]

- (i) Report of Radhakrishnan Committee
- (ii) Issues of livestock
- (iii) Co-operative Credit System
- (iv) The scope of Hybrid Seeds
- (v) Agricultural Productivity
- (vi) Farming as a business or way of life.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसुद असावीत.

(iv) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालीलपैकी प्रश्नांची उत्तरे **500** शब्दात लिहा (कोणताही **एक**) : [20]

(i) भारतीय अर्थव्यवस्थेतील शेतीचे स्थान याविषयी चर्चा करा.

(ii) सेंद्रीय शेती म्हणजे काय ? भारतीय अर्थव्यवस्थेतील सेंद्रीय शेतीच्या भविष्यकालीन व्याप्ती बाबत चर्चा करा.

2. खालील प्रश्नांची उत्तरे 500 शब्दात लिहा (कोणताही एक) : [20]
- (i) कृषि वित्तपुरवठ्यातील 'नाबार्ड'ची भूमिका स्पष्ट करा.
- (ii) अन्नसुरक्षा म्हणजे काय ? विकसनशील देशातील अन्नसुरक्षेविषयीच्या समस्या स्पष्ट करा.
3. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 250 शब्दात लिहा (कोणत्याही दोन) : [20]
- (i) हरितक्रांतीच्या अलिकडील काळातील विकासाबाबत चर्चा करा.
- (ii) कृषि वित्तपुरवठ्याबाबत 'स्वयं-सहायता गटाचा' परिणाम स्पष्ट करा.
- (iii) जैव तंत्रज्ञानाची वर्तमान स्थिती स्पष्ट करा.
- (iv) कृषि विपणनातील समस्यांबाबत चर्चा करा.
4. थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही चार) : [20]
- (i) डॉ. राधाकृष्णन समितीचा अहवाल
- (ii) पशूधनाचा प्रश्न
- (iii) सहकारी वित्तपुरवठा पद्धती
- (iv) संकरीत बिजाची व्याप्ती
- (v) शेतीची उत्पादकता
- (vi) शेती हा एक व्यवसाय किंवा जिवन जगण्याचा मार्ग.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
---------------------	--

[5404]-104

M.A. (Part I) (I Semester) EXAMINATION, 2018

ECONOMICS

EC-104 : Indian Economic Policy

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *all* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answer should be precise and to the point.

1. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(i) State the nature of unemployment in India. Critically evaluate the policy of central government associated with unemployment in India.

(ii) Evaluate the performance public sector in India. Explain the causes behind privatisation of public sector undertakings.

2. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(i) Explain in detail the problems of Education and Health in India.

(ii) Evaluate the growth and pattern of industrialisation post-reform period in India.

3. Answer any *two* of the following questions in **250** words each : [20]

(i) Explain employment generation programmes of government of Maharashtra.

P.T.O.

- (ii) Explain the nature of poverty in India.
- (iii) Explain the role of public sector in India.
- (iv) Explain in brief the rationale of economic reforms in India.

4. Write short notes on (any four): [20]

- (i) Nature of Indian Capital Market
- (ii) Demographic features of Indian Economy
- (iii) Problems of Small Industries in India
- (iv) Energy Policy of Govt. of India
- (v) Importance of Economic Policy
- (vi) Structure of Money Market in India.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.

(iv) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालील कोणत्याही एका प्रश्नाचे 500 शब्दात उत्तर लिहा : [20]

- (i) भारतातील बेकारीचे स्वरूप स्पष्ट करा. भारतातील बेकारी संदर्भात केंद्रशासनाच्या धोरणाचे टीकात्मक मुल्यमापन करा.
- (ii) भारतातील सार्वजनिक क्षेत्राच्या कामगिरीचे मुल्यमापन करा. सार्वजनिक क्षेत्रातील प्रकल्पच्या खाजगीकरणाची कारणे स्पष्ट करा.

2. खालील कोणताही एका प्रश्नाचे 500 शब्दात उत्तर लिहा : [20]

- (i) भारतातील शिक्षण व आरोग्य संदर्भात समस्या सविस्तर स्पष्ट करा.
- (ii) भारतातील सुधारणोत्तर कालखंडातील औद्योगिकीकरणाची वृद्धी व आकृतीबंध याचे मुल्यमापन करा.

3. खालील प्रश्नांची प्रत्येकी 250 शब्दांत उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) : [20]
- (i) महाराष्ट्र शासनाचा रोजगार निर्मितीचा कार्यक्रम स्पष्ट करा.
 - (ii) भारतातील दारिद्र्याचे स्वरूप स्पष्ट करा.
 - (iii) भारतात सार्वजनिक क्षेत्राची भुमिका स्पष्ट करा.
 - (iv) भारतातील आर्थिक सुधारणा थोडक्यात स्पष्ट करा.
4. थोडक्यात टीपा लिहा (कोणत्याही चार) : [20]
- (i) भारतीय भांडवल बाजाराचे स्वरूप
 - (ii) भारतीय अर्थव्यवस्थेची लोकसंख्याविषयक वैशिष्टे
 - (iii) भारतीय लघु उद्योगाच्या समस्या
 - (iv) भारताचे ऊर्जा धोरण
 - (v) आर्थिक धोरणाचे महत्व
 - (vi) भारतीय नाणे बाजाराची रचना.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
---------------------	--

[5404]-105

M.A. (Part I) (I Semester) EXAMINATION, 2018

ECONOMICS

EC-105 : Labour Economics

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

1. Answer the following questions in **500** words (any *one*) : [20]

(i) Explain the nature, scope and importance of Labour Economics.

(ii) Critically examine the “Modern Theory of Wages”.

2. Answer the following questions in **500** words (any *one*) : [20]

(i) Explain the structure and achievements of Labour Unions in India.

(ii) Take the review of wage policy in India since reforms period.

3. Answer the following questions in **250** words each (any *two*) : [20]

(i) Explain how Labour Absenteeism affects profitability of firm ?

(ii) Explain the concept of Minimum Wage and Fair Wage.

(iii) Explain the causes of Absenteeism of Indian Industrial Labour.

(iv) Explain the role of Labour Union in strengthening the Industrial relations.

P.T.O.

4. Write short notes on (any four) : [20]
- (i) Effects of Migration of Labour
 - (ii) Need of Safety Net
 - (iii) Exit Policy
 - (iv) Role of Tripartism
 - (v) Causes of Industrial Disputes in India
 - (vi) Causes of Low Labour Turnover in India.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.

(iv) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालील प्रश्नांची उत्तरे 500 शब्दांत लिहा (कोणताही एक) : [20]
- (i) श्रम अर्थशास्त्राचे स्वरूप, व्याप्ती आणि महत्व स्पष्ट करा.
 - (ii) वेतनाच्या आधुनिक सिद्धांताचे टीकात्मक परीक्षण करा.
2. खालील प्रश्नांची उत्तरे 500 शब्दांत लिहा (कोणताही एक) : [20]
- (i) भारतीय कामगार संघटनांची रचना आणि यश स्पष्ट करा.
 - (ii) सुधारणा काळापासूनचा भारतीय वेतन धोरणाचा आढावा घ्या.
3. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 250 शब्दांत लिहा (कोणतेही दोन) : [20]
- (i) उद्योगसंस्थेच्या नफाक्षमतेवर कामगार अनुपस्थितीचा परिणाम कसा होतो ते स्पष्ट करा.
 - (ii) किमान वेतन आणि योग्य वेतन या संकल्पना स्पष्ट करा.
 - (iii) भारतातील औद्योगिक श्रमिकांच्या अनुपस्थितीची कारणे स्पष्ट करा.
 - (iv) औद्योगिक संबंध बळकट करण्यासाठी कामगार संघटनेची भूमिका स्पष्ट करा.

4. थोडक्यात टीपा लिहा (कोणतेही चार) :

[20]

- (i) श्रमिकांच्या स्थलांतराचे परिणाम
- (ii) सुरक्षित जाळेची गरज
- (iii) निर्गमन धोरण
- (iv) त्रिपक्षीय लवादाची भूमिका
- (v) भारतातील औद्योगिक कलहाची कारणे
- (vi) भारतातील श्रमिक आवर्तन कमी राहण्याची कारणे.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
---------------------	--

[5404]-106

M.A. (Part I) (I Semester) EXAMINATION, 2018

ECONOMICS

EC-106 : Co-operation : Theory and Practice

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *all* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

1. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(1) Explain the nature and characteristics of Co-operation.

(2) Explain in detail the broad features of Maharashtra State Co-operative Societies Act, 1960.

2. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(1) What is Audit System ? Explain in detail the objectives of Cooperative Audit System.

(2) Explain the progress and problems of Urban Co-operative Banks in Maharashtra.

3. Answer the following questions in **250** words each (any *two*) : [20]

(1) Explain the importance and benefits of Co-operation.

(2) Explain the features of Co-operative Act, 1904.

(3) Explain the need and objectives of Co-operative training.

(4) Explain the role of 'Regional Rural Banks' in rural credit.

P.T.O.

4. Write short notes on (any four) : [20]
- (1) Principles of Co-operation
 - (2) Impact of Co-operative Societies Act, 1904 on Co-operative Movement in India
 - (3) Functions of Co-operative Auditor.
 - (4) Problems of Co-operative Sugar Industry in Maharashtra
 - (5) Co-operative Movement in Japan
 - (6) Types of Co-operative Audit.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.

(iv) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दात लिहा : [20]
 - (1) सहकाराचे स्वरूप व वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
 - (2) महाराष्ट्र सहकारी संस्था कायदा 1960 ची ठळक वैशिष्ट्ये सविस्तर स्पष्ट करा.
2. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दात लिहा : [20]
 - (1) लेखापरीक्षण पद्धती म्हणजे काय ? सहकारी लेखापरीक्षण पद्धतीचे उद्देश्य सविस्तर स्पष्ट करा.
 - (2) महाराष्ट्रातील नागरी सहकारी बँकांची प्रगती आणि समस्यांचे स्पष्टीकरण करा.
3. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 250 शब्दात लिहा (कोणतेही दोन) : [20]
 - (1) सहकाराचे महत्त्व व फायदे स्पष्ट करा.
 - (2) सहकारी कायदा, 1904 ची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
 - (3) सहकारी प्रशिक्षणाची गरज व उद्दिष्ट्ये स्पष्ट करा.
 - (4) ग्रामीण पतपुरवठ्यातील 'प्रादेशिक ग्रामीण बँकाची' भूमिका स्पष्ट करा.

4. थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही चार) : [20]
- (1) सहकाराची तत्त्वे
 - (2) 1904 च्या सहकारी संस्था कायद्याचा भारतातील सहकारी चळवळीवरील प्रभाव
 - (3) सहकारी लेखा परीक्षकाची कार्ये
 - (4) महाराष्ट्रातील सहकारी साखर उद्योगाच्या समस्या
 - (5) जपानमधील सहकारी चळवळ
 - (6) सहकारी लेखापरीक्षणाचे प्रकार.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
---------------------	--

[5404]-107

M.A. (Part I) (I Semester) EXAMINATION, 2018

ECONOMICS

EC-107 : Mathematical Economics

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

- N.B. :—**
- (i) Attempt *All* questions.
 - (ii) Figures to the right indicate full marks.
 - (iii) Answers should be precise and to the point.
 - (iv) Use of non-programmable calculator is allowed.

1. Answer the following questions (any one) : [20]

(a) Find the inverse A^{-1} for the following matrix :

$$A = \begin{bmatrix} 4 & 2 & 5 \\ 3 & 1 & 8 \\ 9 & 6 & 7 \end{bmatrix}$$

(b) Marginal cost is given by $MC = 25 + 30Q - 9Q^2$. Fixed cost is 55.

Find :

- (a) Total cost
- (b) Average cost and
- (c) Variable cost function.

P.T.O.

2. Answer the following questions (any one) : [20]

(a) Find :

(a) The average cost function

(b) The critical value at which AC is minimized and

(c) The minimum average cost for the given total cost function

$$TC = Q^3 - 5Q^2 + 60Q.$$

(b) Find :

(a) The consumer's surplus and

(b) The producer's surplus.

Given the demand function $P_d = 25 - Q^2$ and the supply function $P_s = 2Q + 1$. (Assume pure competition)

3. Answer the following questions (any two) : [20]

(1) Integrate the following functions :

(a) $\int_0^6 5x dx$

(b) $\int_0^{10} 3x^2 dx$

(2) Solve : $5x_1 - 2x_2 + 3x_3 = 16$

$$2x_1 + 3x_2 - 5x_3 = 12$$

$$4x_1 - 5x_2 + 6x_3 = 7$$

(3) Find the values P_1 and P_2 by Cramer's rule :

$$7P_1 + 2P_2 = 60$$

$$P_1 + 8P_2 = 78$$

- (4) Find the “equilibrium” price and quantity for the following demand and supply functions :

(a) $Q_s = - 20 + 3P$

$$Q_d = 220 - 5P$$

(b) $Q_s = - 45 + 8P$

$$Q_d = 125 - 2P$$

4. Answer the following questions (any *four*) : [20]

(1) Solve : $3x + 5y = 34$

$$x + y = 8$$

- (2) Find determinant $|A|$ for :

$$A = \begin{bmatrix} 2 & 5 & 2 \\ 1 & 4 & 3 \\ 7 & 1 & 2 \end{bmatrix} .$$

- (3) Given the demand function $Q = 250 - 2P$; derive the inverse demand function.

- (4) A firm has fixed costs of ₹ 1,22,000 and variable costs of ₹ 750 a unit. Determine the firm’s total cost of producing :

(a) 25 units and

(b) 50 units.

- (5) Find MR; if $TR = 12Q - Q^2$.

- (6) How much interest will be earned on ₹ 1,250 for four years at 12 percent ?

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
---------------------	--

[5404]-108

M.A. (Part-I) (First Semester) EXAMINATION, 2018

ECONOMICS

(EC-108 : Demography)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :- (i) Attempt *all* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answer should be precise and to the point.

1. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(i) What is demography ? Explain its nature, scope and importance.

(ii) Explain in detail the different measures of fertility rate of population.

2. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(i) Examine the population trends in recent years in India.

(ii) Evaluate the Indian Population Policy.

P.T.O.

3. Answer any *two* of the following questions in **250** words each : [20]

- (i) Critically examine the Optimum Theory of Population.
- (ii) Describe the factors affecting quality of population.
- (iii) Explain the importance of women empowerment for economic development.
- (iv) Explain the Human Development Index.

4. Write short notes on (any *four*) : [20]

- (i) Gender equality rate
- (ii) Birth rate and Death rate
- (iii) Population Policy on Health
- (iv) Infant Mortality
- (v) Growth of population in developing countries.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

- सूचना :—
- (i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 - (ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - (iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.
 - (iv) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालीलपैकी कोणत्याही **एका** प्रश्नाचे उत्तर **500** शब्दात लिहा : [20]

- (i) लोकसंख्याशास्त्र म्हणजे काय ? त्याचे स्वरूप, व्याप्ती व महत्त्व स्पष्ट करा.
- (ii) लोकसंख्या जननक्षम दराच्या मापकांची सविस्तर चर्चा करा.

2. खालीलपैकी कोणत्याही **एका** प्रश्नाचे उत्तर **500** शब्दात लिहा : [20]
- (i) भारतातील लोकसंख्येच्या अलिकडील काळातील प्रवृत्तींचे परीक्षण करा.
- (ii) भारताच्या लोकसंख्या धोरणाचे मुल्यमापन करा.
3. खालीलपैकी कोणत्याही **दोन** प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी **250** शब्दात लिहा : [20]
- (i) लोकसंख्येच्या 'पर्याप्त सिद्धांताचे' टिकात्मक परीक्षण करा.
- (ii) लोकसंख्या गुणवत्तेवर परिणाम करणाऱ्या घटकांचे वर्णन करा.
- (iii) आर्थिक विकासाकरीता स्त्री सबलीकरणाचे महत्त्व विशद करा.
- (iv) मानवी विकास निर्देशांक स्पष्ट करा.
4. थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही **चार**) : [20]
- (i) लिंग गुणोत्तर समानता
- (ii) जन्मदर व मृत्युदर
- (iii) आरोग्यविषयक लोकसंख्या धोरण
- (iv) लोकसंख्येची वयोगट उतरंड रचना
- (v) बालमृत्यु
- (vi) विकसनशील देशातील लोकसंख्या वृद्धी.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—4

Seat No.	
---------------------	--

[5404]-201

M.A. (Part-I) (Second Semester) EXAMINATION, 2018

ECONOMICS

[EC-201 : Micro Economics Analysis-II]

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

(iv) Draw neat diagrams wherever necessary.

1. Answer any *one* question in 500 words : [20]

(i) What is Discriminating Monopoly ? Explain the types of price discrimination. State how firm attains equilibrium under Discriminating Monopoly ?

(ii) What is Monopolistic competition ? Explain equilibrium of the firm and group under Monopolistic competition.

P.T.O.

2. Answer any *one* question in **500** words : [20]

(i) Explain in detail Baumol's Model of Sales Revenue Maximization.

(ii) State the Marginal Productivity theory of distribution and critically examine it.

3. Answer the following questions in **250** words each (any *two*): [20]

(i) Explain the equilibrium under Discriminating Monopoly.

(ii) Explain Euler's Theorem.

(iii) Explain the excess capacity under monopolistic competition.

(iv) Explain Modern Theory of Rent.

4. Write short notes on (any *four*) : [20]

(i) Features of Duopoly

(ii) Types of Price Discrimination

(iii) Risk and uncertainty theory of Profit

(iv) Superiority of IS-LM Model

(v) Morris's managerial model of the firm

(vi) Conditions of Pareto Optimality.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

- सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा.
(ii) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.
(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.
(iv) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दात लिहा : [20]
(i) विभेदात्मक मक्तेदारी म्हणजे काय ? मूल्यभेदाची प्रकारांची व्याख्या करा. विभेदात्मक मक्तेदारीतील फर्म साम्य कसा प्राप्त करतो ते स्पष्ट करा.
(ii) मक्तेदारीयुक्त स्पर्धा म्हणजे काय ? मक्तेदारीयुक्त स्पर्धेतील उत्पादनसंस्था आणि समुह यांचा समतोल स्पष्ट करा.
2. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दात लिहा : [20]
(i) बाऊमोलचे विक्री-प्राप्ती महत्तमीकरण प्रतिमान सविस्तर स्पष्ट करा.
(ii) विभाजनाचा सीमांत उत्पादकता सिद्धांत सांगून त्याचे टीकात्मक परीक्षण करा.
3. खालील प्रश्नांची प्रत्येकी 250 शब्दात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) : [20]
(i) विभेदात्मक मक्तेदारीतील समतोल स्पष्ट करा.
(ii) यूलरचे प्रमेय स्पष्ट करा.
(iii) मक्तेदारीयुक्त स्पर्धेतील अतिरिक्त क्षमता स्पष्ट करा.
(iv) खंडाचा आधुनिक सिद्धांत स्पष्ट करा.

4. थोडक्यात टीपा लिहा (कोणत्याही चार) :

[20]

- (i) द्विविक्रेताधिकाराची वैशिष्ट्ये
- (ii) मूल्यभेदाचे प्रकार
- (iii) नफ्याचा धोका आणि अनिश्चितता सिद्धांत
- (iv) IS-LM वक्राचे श्रेष्ठत्व
- (v) मॉरिसचे उद्योगसंस्थेचे व्यवस्थापनाचे प्रतिमान
- (vi) पॅरेटो पर्याप्ततेचे निकष.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
---------------------	--

[5404]-202

M.A. (Part-I) (II Sem.) EXAMINATION, 2018

ECONOMICS

(EC-202 : Indian Public Finance)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

1. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(1) What is Budget ? State and explain the various components of Union Budget.

(2) Evaluate the direct tax reforms in India.

2. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(1) What is Fiscal Policy ? Explain in detail the objectives of India's Fiscal Policy.

(2) State and explain trends of different types of deficits since 1991.

3. Answer any *two* of the following questions in **250** words each : [20]

(1) Explain the nature of Centre-States conflict on finances.

P.T.O.

- (2) "Burden of public debt on Indian economy is increasing." Comment.
- (3) State the meaning and objectives of Deficit Financing.
- (4) Critically examine the recommendations of Twelfth Finance Commission.

4. Write short notes on any *four* of the following : [20]

- (1) Presentation of budget
- (2) Automatic Stabilizers
- (3) Vertical and Horizontal imbalance
- (4) Reforms in indirect taxes
- (5) Principles of Federal Finance
- (6) Balanced Budget Multiplier.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालीलपैकी कोणत्याही **एका** प्रश्नाचे उत्तर **500** शब्दात लिहा : [20]

- (1) अर्थसंकल्प म्हणजे काय? केन्द्रीय अर्थसंकल्पाचे विविध घटक सांगा व स्पष्ट करा.
- (2) भारतातील प्रत्यक्ष कर सुधारणाचे मुल्यमापन करा.

2. खालीलपैकी कोणत्याही **एका** प्रश्नाचे उत्तर **500** शब्दात लिहा : [20]

- (1) राज्य वित्तीय धोरण म्हणजे काय? भारताच्या राज्य वित्तीय धोरणाची उद्दिष्टे विस्तृतपणे स्पष्ट करा.
- (2) 1991 पासूनचे तुटीचे वेगवेगळे प्रकार सांगा व स्पष्ट करा.

3. खालील कोणतेही दोन प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 250 शब्दांत लिहा : [20]
- (1) वित्तपुरवठ्यावरील केन्द्र-राज्य संघर्षाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
 - (2) “भारतीय अर्थव्यवस्थेवरील सार्वजनिक कर्जाचा भार वाढत आहे.” चर्चा करा.
 - (3) तुटीच्या अर्थभरण्याचा अर्थ आणि उद्दिष्टे सांगा.
 - (4) बाराव्या वित्त आयोगाच्या शिफारशींचे टिकात्मक परीक्षण करा.
4. थोडक्यात टीपा लिहा (कोणत्याही चार) : [20]
- (1) अंदाजपत्रकाचे सादरीकरण
 - (2) स्वयंचलीत स्थिरके
 - (3) स्तंभात्मक व समपातळी असमतोल
 - (4) अप्रत्यक्ष करातील सुधारणा
 - (5) संघीय वित्ताची तत्वे
 - (6) संतुलीत अंदाजपत्रक गुणक.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
---------------------	--

[5404]-203

M.A. (Part I) (II Semester) EXAMINATION, 2018

ECONOMICS

EC-203 : Indian Agricultural Problems and Policies

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

- N.B. :—** (i) *All* questions are compulsory.
(ii) Figures to the right indicate full marks.
(iii) Answers should be precise and to the point.

1. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]
 - (i) Explain the recent policy of Ceiling on Land holdings.
 - (ii) Assess the impact of Mechanization on Agricultural Labour in India.

2. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]
 - (i) Explain the causes of low efficiency of Agricultural Labour in India.
 - (ii) Explain the recent changes in Agricultural Export-Impact Policy in India.

3. Answer the following questions in **250** words each (any *two*) : [20]
 - (i) Explain the recent Agricultural problems in India.
 - (ii) Examine the SEZ policy in India.
 - (iii) Explain the importance of Employment Guarantee Scheme.
 - (iv) Explain major issues relating to Agricultural subsidies.

P.T.O.

4. Write short notes on any four : [20]
- (i) Problems of Indian Agricultural export
 - (ii) Unemployment problems
 - (iii) Agricultural problems in Maharashtra
 - (iv) Efficiency of service sector and Indian Agriculture
 - (v) Agreement on Agriculture under W.T.O.
 - (vi) Recent Indian Agricultural Labour Policy.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.

(iv) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न 500 शब्दांत सोडवा : [20]
- (i) कमाल जमीनधारणाविषयक सद्यस्थितीतील धोरण स्पष्ट करा.
 - (ii) यांत्रिकी करणाचे भारतीय शेतमजुरांवर झालेल्या परिणामांचे मुल्यमापन करा.
2. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न 500 शब्दांत सोडवा : [20]
- (i) भारतीय शेतमजुरांच्या अल्पकार्यक्षमतेची कारणे स्पष्ट करा.
 - (ii) भारतीय शेतीच्या निर्यात-आयात धोरणातील अलिकडील काळातील बदल स्पष्ट करा.
3. खालील प्रश्नांची प्रत्येकी 250 शब्दांत उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) : [20]
- (i) भारतीय शेतीचे अलिकडील काळातील समस्या स्पष्ट करा.
 - (ii) भारतातील 'विशेष आर्थिक क्षेत्र' धोरण स्पष्ट करा.
 - (iii) रोजगार हमी योजनेचे महत्व स्पष्ट करा.
 - (iv) कृषी अनुदानाच्या संदर्भात अलिकडील काळातील प्रमुख समस्या स्पष्ट करा.

4. टीपा लिहा (कोणत्याही चार) :

[20]

- (i) भारतीय कृषी निर्यातीच्या समस्या
- (ii) बेकारीच्या समस्या
- (iii) महाराष्ट्रातील कृषी समस्या
- (iv) सेवाक्षेत्राची कार्यक्षमता आणि भारतीय शेती
- (v) जागतिक व्यापार संघटनेचा शेतीविषयक करार
- (vi) अलिकडील काळातील भारतीय शेतमजूर धोरण.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
---------------------	--

[5404]-204

M.A. (Part-I) (II Sem.) EXAMINATION, 2018

ECONOMICS

(EC-204 : Industrial Economics)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answer should be precise and to the point.

1. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(i) What is Industrial Economics ? Explain the need and significance of the study of Industrial Economics.

(ii) Give a brief account of industrial imbalance in India. What are its causes ?

2. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(i) Explain in detail the Industrial Policy 1991.

(ii) Write a detailed note on the various sources of Industrial Finance.

3. Answer any *two* of the following questions in **250** words each : [20]

(i) What are the factors affecting productivity and capacity utilization ?

(ii) Write a note on the problems of small scale industries.

(iii) Explain the factors influencing location of industries.

(iv) Explain 'Sargent Florence Theory' of Industrial Location.

P.T.O.

4. Write short notes on (any four) : [20]

- (i) Tools of Productivity
- (ii) Role of Multinational Corporations in India
- (iii) External Commercial Borrowings
- (iv) Industrial Monopoly
- (v) Scope of Industrial Economics
- (vi) Need of balanced regional development of industries.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा.

- (ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
- (iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.
- (iv) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दात लिहा : [20]

- (i) औद्योगिक अर्थशास्त्र म्हणजे काय? औद्योगिक अर्थशास्त्राच्या अभ्यासाची आवश्यकता व महत्व स्पष्ट करा.
- (ii) भारतातील औद्योगिक असमतोलाचा थोडक्यात आढावा घ्या. त्याची कारणे कोणती आहेत ?

2. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दात लिहा : [20]

- (i) 1991 चे औद्योगिक धोरण सविस्तर स्पष्ट करा.
- (ii) औद्योगिक वित्त पुरवठ्याच्या विविध स्रोतांबाबत सविस्तर टिप लिहा.

3. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 250 शब्दांत लिहा : [20]

- (i) उत्पादकता व क्षमता विनियोगावर परिणाम कारणारे घटक कोणते?
- (ii) लघुउद्योगांच्या समस्यांवर टिपा लिहा.
- (iii) उद्योगाच्या स्थानियीकरणावर परिणाम कारणारे घटक स्पष्ट करा.
- (iv) सार्जेंट फ्लोरेन्स यांचा औद्योगिक स्थानियीकरणाचा सिद्धांत स्पष्ट करा.

4. थोडक्यात टीपा लिहा (कोणतेही चार) :

[20]

- (i) उत्पादकता वाढविण्याची साधने
- (ii) भारतातील बहुराष्ट्रीय कंपन्यांची भूमिका
- (iii) परकीय व्यापारी कर्ज उभारणी
- (iv) औद्योगिक मक्तेदारी
- (v) औद्योगिक अर्थशास्त्राची व्याप्ती
- (vi) उद्योगांच्या संतुलित प्रादेशीक विकासाची गरज.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
---------------------	--

[5404]-205

M.A. (II Sem.) EXAMINATION, 2018

ECONOMICS

(EC-205 : Rural Development)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) *All* questions are compulsory.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

1. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(i) Describe the structure of rural economy in India. Explain the scope and importance of rural development.

(ii) Comment on nature and causes of rural poverty in India.

2. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(i) Evaluate the contribution of irrigation in India's rural development.

(ii) Explain the causes of rural poverty and explain measures adopted by Government of India.

3. Answer any *two* of the following questions in **250** words each : [20]

(i) Explain the problems of rural industrialisation in India.

(ii) Explain the nature of employment opportunities in unorganised sector.

(iii) Comment on the failures of green revolution in India.

(iv) Explain the performance of Tribal Development Programme.

P.T.O.

4. Write short notes on any *four* in **100** words each : [20]
- (i) Employment Guarantee Scheme
 - (ii) MFAL
 - (iii) Agrarian reforms
 - (iv) Features of V.M. Dandekar Approach
 - (v) Role of SHG's in eliminating Rural Poverty
 - (vi) Role and problems of rural transport.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

(ii) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालीलपैकी कोणत्याही **एका** प्रश्नाचे उत्तर **500** शब्दात लिहा : [20]
 - (i) भारतातील ग्रामीण अर्थव्यवस्थेच्या रचनेचे वर्णन करा. ग्रामीण विकासाची व्याप्ती आणि महत्व स्पष्ट करा.
 - (ii) भारतातील ग्रामीण दारिद्र्याचे स्वरूप आणि कारणे यावर भाष्य करा.
2. खालीलपैकी कोणत्याही **एका** प्रश्नाचे उत्तर **500** शब्दात लिहा : [20]
 - (i) भारताच्या ग्रामीण विकासातील जलसिंचन योगदानाचे परीक्षण करा.
 - (ii) भारतातील ग्रामीण दारिद्र्याच्या कारणांवर भाष्य करा. भारत सरकारने दारिद्र्य निर्मुलनासाठी उपयोगात आणलेले उपाय स्पष्ट करा.
3. खालीलपैकी कोणत्याही **दोन** प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी **250** शब्दांत लिहा : [20]
 - (i) भारतातील ग्रामीण औद्योगिकीकरणाच्या समस्या स्पष्ट करा.
 - (ii) असंघटीत क्षेत्रातील रोजगार संधीचे स्वरूप स्पष्ट करा.
 - (iii) भारतातील हरितक्रांतीच्या अपयशावर भाष्य करा.
 - (iv) आदिवासी विकास कार्यक्रमाची कामगिरी स्पष्ट करा.

4. खालीलपैकी कोणत्याही चारवर थोडक्यात टिपा लिहा (प्रत्येकी 100 शब्दात) : [20]

(i) रोजगार हमी योजना

(ii) एम.एफ.ए.एल. (MFAL)

(iii) कृषी सुधारणा

(iv) व्ही.एम. दांडेकर दृष्टीकोनाची वैशिष्टे

(v) ग्रामीण दारिद्र्य कमी करण्यातील स्वयं-सहायता गटांची भूमिका

(vi) ग्रामीण वाहतुकीच्या समस्या आणि भूमिका.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	
---------------------	--

[5404]-206

M.A. (Part-I) (II Sem.) EXAMINATION, 2018

ECONOMICS

(EC-206 : Computer Application in Economic Analysis)

(2008 PATTERN)

Time : 2½ Hours

Maximum Marks : 60

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answer should be precise and to the point.

1. Attempt any *one* of the following : [1×15=15]

(i) Explain B2C, B2B, G2B and C2C model with suitable example.

(ii) What is electronic trading ? Explain different steps of trade cycle.

2. Attempt any *one* of the following (A or B) : [1×15=15]

(A) (i) Explain the advantages and disadvantages of online shopping. [8]

(ii) What is GUI ? Explain the features provided by windows operating system. [7]

Or

(B) (i) What is computer ? Explain the block diagram of computer. [8]

(ii) Explain the use of Internet in Research and Business. [7]

3. Attempt any *three* of the following : [3×5=15]

(i) Explain the different applications of network.

P.T.O.

- (ii) What is electronic marketing ? List the advantages of electronic marketing.
- (iii) Explain the difference between Hardware, Software and firmuare.
- (iv) Explain the difference between WWW and Interned.
- (v) Explain electronic transaction with suitable example.

4. Attempt any *three* of the following : [3×5=15]

- (i) Explain different types of menu in windows XP.
- (ii) What is MS-chart ? Explain the steps for creating a bar chart.
- (iii) Explain any *two* output devices.
- (iv) What are the advantages of electronic trading ?
- (v) What are the advantages of online shopping.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—5

Seat No.	
---------------------	--

[5404]-207

M.A. (Part-I) (II Semester) EXAMINATION, 2018

ECONOMICS

(EC-207 : Statistical Techniques)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

- N.B. :—** (i) *All* questions are compulsory.
(ii) Figures to the right indicate full marks.
(iii) Answers should be precise and to the point.
(iv) Use of non-programmable calculator is allowed.

1. Attempt any *one* of the following : [20]

- (a) For the following data showing index numbers of prices and productions for 5 years, find two regression lines and show that $bb^1 = r^2$:

Index Numbers of		
Year	Production	Prices
1987	100	107
1988	101	123
1989	106	133
1990	99	109
1991	97	128

P.T.O.

- (b) Calculate the mean, median and S.D. for the following data :

Class Interval	Frequency
50–60	4
60–70	16
70–80	36
80–90	52
90–100	64
100–110	40
110–120	32
120–130	11

2. Attempt any *one* of the following : [20]

- (a) A factory claims to produce a lower average number of defectives compared to the prevalent average of 305. A random sample of 100 defective articles from this factory showed the following distribution :

Class Limits	Frequency
16–20	12
21–25	22
26–30	20
31–35	30
36–40	16

(b) The annual trend equations for consumption of butter (in kgs) for three districts I, II and III respectively are given below. Comment on the pattern of change of consumption over time for each district :

(i) $Y_t = 200 - 0.012^t$

(ii) $Y_t = 225 (1.015)^t$

(iii) $Y_t = 250 (0.978)^t$

3. Calculate any *two* of the following : [20]

(a) Calculate the coefficient of correlation for the ages of husbands and wives :

Ages of Husbands	Ages of Wives
23	18
27	22
28	23
29	24
30	25
31	26
33	28
35	29
36	30
39	32

- (b) The research unit in an organization wishes to determine whether the scores on the scholastic aptitude test are different for male and female applicants. Random samples of applicants files are taken and summarized as below :

Applicants

Female	Male
$\bar{X} = 502.1$	$\bar{X} = 510.5$
SD = 86.2	S.D. = 90.4
$n = 399$	$n = 204$

Using the sample data test the null hypothesis that the average score is the same for population of male and female applications. Use 5% significance level and assume that the scores are normally distributed in each case.

- (c) In a city 325 men out of 600 men were found to be smokers. Does this information support the conclusion that the majority of men in this city are smokers ? (State the hypothesis clearly and test it at 5% and 1% level of significance). Comment.

4. Attempt any *four* : [20]

- (a) Discuss the large sample test for testing the equality of two population means.
- (b) Explain the difference between statistics and parameter as used in sampling survey.
- (c) Cost of living index numbers is essentially a consumer price index. Discuss.

- (d) Write merits and demerits of arithmetic mean.
- (e) What is meant by time series analysis ? Discuss its importance in business.
- (f) In a single throw with two unbiased dice find the probability of throwing :
 - (i) Five
 - (ii) Seven

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
---------------------	--

[5404]-208

M.A. (Part-I) (II Semester) EXAMINATION, 2018

ECONOMICS

(EC-208 : Community Development and Planning)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

1. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(i) Explain in detail the determinants of development.

(ii) Explain population and social policy in Indian context.

2. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(i) Explain the theory of uneven and combined development.

(ii) What is Social Planning ? Explain the need of social planning.

3. Answer any *two* of the following questions in **250** words each : [20]

(i) What is Community Development ?

(ii) Explain the Marxian Theory of Social Development.

(iii) Write in detail the concept of Asset Vulnerability Framework.

(iv) Discuss in brief the relationship between overseas development assistance and planning.

P.T.O.

4. Write short notes on (any four) : [20]

- (i) Public sector and economic development
- (ii) Social Capital
- (iii) Collective Behaviour Theory
- (iv) Religious values and economic organization
- (v) Redistribution with growth
- (vi) Basic human needs.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा.

- (ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
- (iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.
- (iv) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दात लिहा : [20]

- (i) विकासाचे निर्धारक सविस्तर स्पष्ट करा.
- (ii) भारताच्या संदर्भात लोकसंख्या आणि सामाजिक धोरण स्पष्ट करा.

2. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दात लिहा : [20]

- (i) विषम आणि एकत्रीत विकासाचा सिद्धांत स्पष्ट करा.
- (ii) सामाजिक नियोजन म्हणजे काय? सामाजिक नियोजनाची गरज स्पष्ट करा.

3. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 250 शब्दात लिहा : [20]

- (i) समुदाय विकास म्हणजे काय?
- (ii) मार्क्सचा सामाजिक विकासाचा सिद्धांत स्पष्ट करा.
- (iii) मालमत्ता अस्थिरता आराखडा तपशिलामध्ये लिहा.
- (iv) विकासासाठीचे विदेशी सहाय्य आणि नियोजन यामधील संबंधाची थोडक्यात चर्चा करा.

4. थोडक्यात टीपा लिहा (कोणत्याही चार) :

[20]

- (i) सामाजिक क्षेत्र आणि आर्थिक विकास
- (ii) सामाजिक भांडवल
- (iii) सामुहीक वर्तनाचा सिद्धांत
- (iv) धार्मिक मूल्ये आणि आर्थिक संस्था
- (v) वृद्धिचे पुनर्वाटप
- (vi) मूलभूत मानवी गरजा.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
---------------------	--

[5404]-301

M.A. (Part II) (III Semester) EXAMINATION, 2018

ECONOMICS

EC-301 : Macro-Economic Analysis—I

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

(iv) Draw neat diagrams wherever necessary.

1. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(1) Explain with diagram two-sector, three-sector, and four-sector model of the circular flow of income.

(2) Explain Relative Income Hypothesis of consumption.

2. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(1) Explain Keynesian psychological law of consumption and its implications.

(2) What is 'accelerator' ? Explain its effects on investments.

3. Answer any *two* of the following questions in **250** words : [20]

(1) What are the factors affecting marginal efficiency of capital ?

(2) State RBIs approach to money supply.

(3) Explain Liquidity trap and its implications.

(4) Explain the cash balance approach of quantity theory of money.

P.T.O.

4. Write short notes on (any four) : [20]
- (1) Leakages of Investment Multiplier
 - (2) Accounting of flow of funds
 - (3) High-Powered Money
 - (4) LM Curve
 - (5) Life Cycle Hypothesis
 - (6) Cambridge Equations.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

- सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा.
(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.
(iv) आवश्यक त्या ठिकाणी सुबक आकृत्या काढा.
(v) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा : [20]
 - (1) उत्पन्नाच्या चक्राकार प्रवाहाचे दोन-क्षेत्रीय, तीन-क्षेत्रीय व चार-क्षेत्रीय प्रतिमान आकृतिसह स्पष्ट करा.
 - (2) उपभोगाची सापेक्ष उत्पन्न परिकल्पना स्पष्ट करा.
2. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा : [20]
 - (1) केन्सचा उपभोगासंबंधीचा मानसशास्त्रीय सिद्धांत स्पष्ट करून त्याचा सूचितार्थ स्पष्ट करा.
 - (2) 'प्रवेग' म्हणजे काय ? त्याचा गुंतवणूकीवरील परिणाम स्पष्ट करा.
3. खालील प्रश्नांची उत्तरे 250 शब्दांत लिहा (कोणतेही दोन) : [20]
 - (1) भांडवलाच्या सीमांत कार्यक्षमतेवर परिणाम करणारे घटक कोणते ?
 - (2) रिझर्व बँकेचा पैशाच्या पुरवठ्याचा दृष्टीकोन सांगा.

- (3) रोखता सापळा आणि त्याचे अन्वयार्थ स्पष्ट करा.
- (4) चलनसंख्यामान सिद्धांताचा रोख शिल्लक दृष्टीकोन स्पष्ट करा.

4. थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही चार) :

[20]

- (1) गुंतवणूक गुणकाच्या गळती
- (2) निधी प्रवाह लेखांकन
- (3) उच्चशक्ती पैसा
- (4) एल.एम. वक्र
- (5) जीवन चक्र परिकल्पना
- (6) केंब्रिज समीकरणे.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
---------------------	--

[5404]-302

M.A. (Part-II) (Third Semester) EXAMINATION, 2018

ECONOMICS

(EC-302 : Economics of Growth)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *all* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Draw neat diagrams wherever necessary.

1. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]
 - (1) What is economic growth ? Explain the factors affecting economic growth.
 - (2) Explain the Malthusian theory of Development.

2. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]
 - (1) Explain the Schumpeter's Theory of Development of capitalistic economy.
 - (2) Explain Mrs. Joan Robinson's Economic Growth Model.

3. Answer any *two* of the following questions in **250** words each : [20]
 - (1) Explain the Growth Model of Kaldor.
 - (2) Explain the characteristics of growth.
 - (3) State and explain embodied and disembodied technical progress.
 - (4) Explain the theory of social change.

P.T.O.

4. Write short notes in **100** words each (any *four*) : [20]

- (1) Imperfect market paradigm
- (2) Meade's growth model.
- (3) Innovation
- (4) Intellectual capital
- (5) Growth model of Pasinetti
- (6) Capital controversy.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

(ii) प्रश्नाच्या उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.

(iv) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालीलपैकी कोणत्याही **एका** प्रश्नाचे **500** शब्दांत उत्तर लिहा : [20]

- (1) आर्थिक वृद्धि म्हणजे काय ? आर्थिक वृद्धीवर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.
- (2) माल्थस यांच्या आर्थिक विकास सिद्धांताचे विश्लेषण करा.

2. खालीलपैकी कोणत्याही **एका** प्रश्नाचे उत्तर **500** शब्दांत लिहा : [20]

- (1) भांडवलवादी अर्थव्यवस्थेच्या विकासाचा शूम्पीटर यांचा सिद्धांत स्पष्ट करा.
- (2) मिसेस जोन रॉबिन्सन यांचे आर्थिक वृद्धी प्रतिमान स्पष्ट करा.

3. खालीलपैकी कोणत्याही **दोन** प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी **250** शब्दांत लिहा : [20]

- (1) कॅल्डोर यांचे वृद्धी प्रतिमान विशद करा.
- (2) वृद्धीची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- (3) अंगभूत आणि बिगर अंगभूत तांत्रिक प्रगती सांगा व स्पष्ट करा.
- (4) सामाजिक बदलाचा सिद्धांत विशद करा.

4. खालीलपैकी कोणत्याही चारवर प्रत्येकी 100 शब्दांत टीपा लिहा : [20]

- (1) अपूर्ण बाजार तत्वप्रणाली
- (2) मीड यांचे वृद्धी प्रतिमान
- (3) नवप्रवर्तन
- (4) बौद्धिक भांडवल
- (5) पॅसीनिटी यांचे आर्थिक वृद्धी प्रतिमान
- (6) भांडवल विरोधाभास.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
---------------------	--

[5404]-303

M.A. (Part-II) (Third Semester) EXAMINATION, 2018

ECONOMICS

(EC-303 (A) : Research Methodology)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

1. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(i) Define Research. Explain the importance and difficulties in social science research.

(ii) What is case study method ? Explain the advantages and limitations of case study method.

2. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(i) Explain in detail the stages in Report Writing.

(ii) Explain the merits and limitations of observation method in collecting data.

P.T.O.

3. Answer any *two* of the following questions in **250** words each : [20]
- (i) Explain the importance of primary data.
 - (ii) Distinguish between the simple hypothesis and composite hypothesis.
 - (iii) Explain the measures of central tendency.
 - (iv) Evaluate the importance of chi-square method.
4. Write short notes in **100** words each (any *four*): [20]
- (i) Importance of graphs and diagrams
 - (ii) Limitations of secondary data
 - (iii) Computer as a tool in research
 - (iv) Techniques of Interview
 - (v) Advantages of computerised data processing
 - (vi) Types of samples.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

- सूचना :—
- (i) सर्व प्रश्न सोडवा.
 - (ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - (iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.
 - (iv) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालीलपैकी कोणत्याही **एका** प्रश्नाचे उत्तर **500** शब्दात लिहा : [20]
- (i) संशोधनाची व्याख्या द्या. सामाजिक शास्त्रातील संशोधनाचे महत्व आणि अडचणी विशद करा.
 - (ii) सुक्ष्म अध्ययन पद्धती म्हणजे काय ? सुक्ष्म अध्ययन पद्धतीचे फायदे व मर्यादा स्पष्ट करा.

2. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दात लिहा : [20]
- (i) संशोधन अहवाल लेखनातील विविध टप्प्यांचे सविस्तर वर्णन करा.
- (ii) माहिती संकलनाच्या निरीक्षण पद्धतीचे गुण आणि मर्यादा विशद करा.
3. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 250 शब्दात लिहा : [20]
- (i) प्राथमिक तथ्यांचे महत्व स्पष्ट करा.
- (ii) साधे गृहीतक आणि संयुक्त गृहीतक यातील फरक सांगा.
- (iii) केन्द्रीय प्रवृत्तीचा मापणे स्पष्ट करा.
- (iv) काय-स्ववेअर चाचणीच्या महत्वाचे मुल्यमापन करा.
4. प्रत्येकी 100 शब्दात थोडक्यात टीपा लिहा (कोणत्याही चार) : [20]
- (i) आलेख आणि आकृत्यांचे महत्व
- (ii) दुय्यम तथ्यांच्या मर्यादा
- (iii) संगणक संशोधनाचे एक साधन
- (iv) मुळाखत तंत्रे
- (v) संगणकीकृत तथ्य प्रक्रियेचे फायदे
- (vi) नमुन्याचे प्रकार.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
---------------------	--

[5404]-304

M.A. (Part-II) (Third Semester) EXAMINATION, 2018

ECONOMICS

(EC-303 (B) : Econometrics)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

(iv) Use of non-programmable calculator is allowed.

(v) Symbols have their usual meaning.

1. Answer any *one* of the following questions : [20]

(a) The following table gives the wheat yield and fertilizer usage on 10 plots of land :

Wheat	Fertilizer
(Y_i)	(X_i)
40	6

P.T.O.

44	10
46	12
48	14
52	16
58	18
60	22
68	24
74	26
80	32

(i) Estimate the linear regression of Y on X.

(ii) Test the significance of the regression coefficient at 5% level of significance.

(b) What is autocorrelation ? Discuss sources, consequences and remedial measures of autocorrelation.

2. Answer any *one* of the following questions : [20]

(a) Write consumption functions for peace time and one for war time, if C = consumption, Y_d = disposable income, and D = 1 for war years and D = 0 for peace years; showing a change in intercept dummy, slope dummy and intercept and slope dummy variable. Also draw figures, for each of the consumption functions.

- (b) Compute the correlation coefficient (Pearsonian) between X and Y provided below :

X	Y
167.8	260.8
173.1	272.8
176.2	285.6
180.0	297.1
186.2	310.1
190.7	323.2
195.2	336.2

3. Attempt any *two* of the following : [20]

- (a) Explain the causes and consequences of heteroscedasticity in the regression model.
- (b) State the assumptions of ordinary least squares method.
- (c) Explain the method of detecting autocorrelation.
- (d) Explain rank and order conditions of identification in simultaneous equations model.

4. Answer any *four* of the following questions : [20]

- (i) Explain Indirect Least Squares method.
- (ii) State different models of time series.
- (iii) Explain R^2 and adjusted R^2 .
- (iv) Explain Goldfeld-Quandt test for detecting heteroscedasticity.
- (v) Explain type-I and type-II errors.
- (vi) Explain the methodology of econometric research.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
---------------------	--

[5404]-305

M.A. (Part II) (III Sem.) EXAMINATION, 2018

ECONOMICS

(Optional Paper)

(EC-304 : Banking and Financial Institutions)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

1. Answer the following questions in **500** words (any *one*) : [20]

(i) Explain the structure and role of Financial System in India.

(ii) Explain the Banking Sector reforms in India after 1991.

2. Answer the following questions in **500** words (any *one*) : [20]

(i) Evaluate the role and performance of Industrial Development Bank of India.

(ii) Discuss the functions and working of Asian Development Bank.

3. Answer the following questions in **250** words each (any *two*) : [20]

(i) Explain the functions of Financial Sector.

P.T.O.

- (ii) Explain the objectives of Monetary Policy.
- (iii) Explain the significance of Non-Banking Financial Institutions in India.
- (iv) Explain the functions of Foreign Exchange Market.

4. Write short notes on (any four) : [20]

- (i) Financial Market
- (ii) Co-operative Banks
- (iii) Mutual Funds
- (iv) Euro Dollar Market
- (v) Commercial Banks
- (vi) Foreign Capital.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.

1. खालील प्रश्नांची उत्तरे 500 शब्दांत लिहा (कोणताही एक) : [20]

(i) भारतातील वित्तव्यवस्थेची रचना व भूमिका स्पष्ट करा.

(ii) 1991 नंतरच्या भारतातील बँकींग क्षेत्रातील सुधारणा स्पष्ट करा.

2. खालील प्रश्नांची उत्तरे 500 शब्दांत लिहा (कोणताही एक) : [20]

(i) भारतीय औद्योगिक विकास बँकेची भूमिका व कामगिरीचे मूल्यमापन करा.

(ii) आशियाई विकास बँकेची कार्ये व कार्यपद्धतीची चर्चा करा.

3. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 250 शब्दांत लिहा (कोणतेही दोन) : [20]

- (i) वित्तीय क्षेत्राची कार्ये स्पष्ट करा.
- (ii) चलनविषयक धोरणाची उद्दिष्टे स्पष्ट करा.
- (iii) भारतातील बँकेतर वित्तीय संस्थांचे महत्व स्पष्ट करा.
- (iv) परकीय चलन विनिमय बाजाराची कार्ये स्पष्ट करा.

4. थोडक्यात टीपा लिहा (कोणत्याही चार) : [20]

- (i) वित्तीय बाजार
- (ii) सहकारी बँका
- (iii) परस्परलाभ निधी
- (iv) युरो डॉलर बाजार
- (v) व्यापारी बँका
- (vi) विदेशी भांडवल.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
---------------------	--

[5404]-306

M.A. (Part II) (III Semester) EXAMINATION, 2018

ECONOMICS

(Optional Paper)

EC-305 : Welfare Economics

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

1. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(i) What is Pareto Optimality ? Explain briefly the conditions of Pareto Optimality.

(ii) What is Consumer's Surplus ? Explain in detail Marshallian Consumer's Surplus.

2. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(i) What is utility function ? Explain issues in interpersonal comparison of utility.

(ii) Explain in detail Samuelson's Utility Possibility Curve.

P.T.O.

3. Answer the following questions in **250** words each (any *two*) : [20]
- (i) Explain Scitovsky's double criterion.
 - (ii) Explain Pigovian welfare economics.
 - (iii) Explain the concept of community indifference map.
 - (iv) Distinguish between private costs and social costs.
4. Write short notes on (any *four*) : [20]
- (i) Arrow's impossibility theorem
 - (ii) Marginal cost pricing
 - (iii) Dynamic welfare analysis
 - (iv) Burgson's social welfare function
 - (v) Concept of contract curve
 - (vi) Marshallian welfare economics.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

- सूचना :—
- (i) सर्व प्रश्न सोडवा.
 - (ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - (iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.
 - (iv) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालीलपैकी कोणत्याही **एका** प्रश्नाचे **500** शब्दात उत्तर लिहा : [20]
- (i) परेटोची इष्टमता म्हणजे काय ? परेटोच्या इष्टमतेच्या अटी थोडक्यात स्पष्ट करा.
 - (ii) उपभोक्त्यांचे संतोषाधिक्य म्हणजे काय ? मार्शल यांचे उपभोक्त्यांचे संतोषाधिक्य सविस्तर स्पष्ट करा.

2. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे 500 शब्दात उत्तर लिहा : [20]
- (i) उपयोगिता फलन म्हणजे काय ? उपयोगितेच्या अंतर्व्यक्ति समस्या स्पष्ट करा.
- (ii) सॅम्युएलसनच्या उपयोगिता शक्यता वक्र सविस्तर स्पष्ट करा.
3. खालील प्रश्नांची प्रत्येकी 250 शब्दात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) : [20]
- (i) स्किटोव्हस्कीचा दुहेरी निकष स्पष्ट करा.
- (ii) पिगु यांचे कल्याणकारी अर्थशास्त्र स्पष्ट करा.
- (iii) सामाजिक समवृत्ती नकाशाची संकल्पना स्पष्ट करा.
- (iv) खाजगी खर्च आणि सामाजिक खर्च यात भेद करा.
4. थोडक्यात टीपा लिहा (कोणतेही चार) : [20]
- (i) अॅरोचा अशक्यता सिद्धान्त
- (ii) सीमान्त खर्च मूल्य निर्धारण
- (iii) गतीमान कल्याणाचे विश्लेषण
- (iv) बर्गसन यांचे सामाजिक कल्याण फलन
- (v) संविदा वक्र संकल्पना
- (vi) मार्शल यांचे कल्याणकारी अर्थशास्त्र.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
---------------------	--

[5404]-307

M.A. (Part II) (III Sem.) EXAMINATION, 2018

ECONOMICS

(Optional Paper)

EC-306 : Economics of Finance

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answer should be precise and to the point.

1. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(i) Explain in detail the forms of efficient market hypothesis.

(ii) Explain in detail the role of SEBI in stock market.

2. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(i) What is derivative market ? Explain the types of derivative market.

(ii) State and explain mechanics of swaps.

3. Answer the following questions in **250** words each (any *two*) : [20]

(i) Explain the problems of stock market.

P.T.O.

- (ii) Explain the types of stock flow.
- (iii) Explain the mechanics of commodity future.
- (iv) Explain the role of speculators in capital market.

4. Write short notes on (any four) : [20]

- (i) Arbitrage
- (ii) Corporate securities
- (iii) Concepts of cash flows
- (iv) Net present value
- (v) Asset return
- (vi) Over the counter market.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.

(iv) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे 500 शब्दात उत्तर लिहा : [20]

(i) कार्यक्षम बाजार गृहीतकांचे प्रकार सविस्तर स्पष्ट करा.

(ii) भाग बाजारातील सेबीची भूमिका सविस्तर स्पष्ट करा.

2. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे 500 शब्दात उत्तर लिहा : [20]

(i) अनुजात बाजार म्हणजे काय ? अनुजात बाजाराचे प्रकार स्पष्ट करा.

(ii) अदलाबदलाची यंत्रणा सांगा व स्पष्ट करा.

3. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 250 शब्दात लिहा (कोणतेही दोन) : [20]
- (i) भाग बाजारातील समस्या स्पष्ट करा.
 - (ii) रोखे प्रवाहाचे प्रकार स्पष्ट करा.
 - (iii) वस्तू बाजार यंत्रणा सविस्तर स्पष्ट करा.
 - (iv) भांडवल बाजारातील सट्टेबाजांची भूमिका स्पष्ट करा.
4. थोडक्यात टीपा लिहा (कोणतेही चार) : [20]
- (i) मूल्यांतर पणन
 - (ii) कंपनी प्रतिभूती
 - (iii) रोख प्रवाह संकल्पना
 - (iv) निव्वळ वर्तमान मूल्य
 - (v) मालमत्ता परतावा
 - (vi) त्वरीत विनिमय बाजार.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
---------------------	--

[5404]-308

M.A. (Part II) (III Semester) EXAMINATION, 2018

ECONOMICS

EC-307 : Economics of Environment

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

1. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(i) What is Environment ? Explain the different types of environment.

(ii) Explain in detail the effects of climate change on global economy.

2. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(i) Explain the instruments for controlling water and air pollution.

(ii) Explain the theories of optimal use of exhaustible and renewable resources.

3. Answer the following questions in **250** words each (any *two*) : [20]

(i) Explain the mechanism for Environment Regulation in India.

(ii) Explain the role of environment education in controlling pollution.

(iii) Explain the benefits of social forestry.

(iv) Explain the new model of pollution control.

P.T.O.

4. Write short notes on (any four) : [20]

- (i) Environmental Values
- (ii) Grassroot movement for Environment Education
- (iii) Household Production Model
- (iv) Air Pollution
- (v) Sustainable Development
- (vi) Human Capital.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.

(iv) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा : [20]

(i) पर्यावरण म्हणजे काय ? पर्यावरणाचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.

(ii) वातावरणातील बदलाचे जागतिक अर्थव्यवस्थेवरील परिणाम सविस्तर स्पष्ट करा.

2. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा : [20]

(i) जल प्रदुषण व हवा प्रदुषण नियंत्रणाचे साधने स्पष्ट करा.

(ii) नाशपावणारी संसाधने आणि पुनरुज्जीवन संसाधने यांचा वाजवी उपयोग करण्यासंदर्भातील सिद्धांत स्पष्ट करा.

3. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 250 शब्दात लिहा (कोणतेही दोन) : [20]

- (i) भारतातील पर्यावरण नियंत्रणाची यंत्रणा स्पष्ट करा.
- (ii) प्रदुषण नियंत्रणातील पर्यावरण शिक्षणाची भूमिका स्पष्ट करा.
- (iii) सामाजिक वनीकरणाचे फायदे स्पष्ट करा.
- (iv) प्रदुषण नियंत्रणाचे नवीन प्रतिमान स्पष्ट करा.

4. थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही चार) : [20]

- (i) पर्यावरण मुल्ये
- (ii) पर्यावरण शिक्षणाकरिता तळागाळातील चळवळ
- (iii) कौटुंबिक उत्पादन प्रतिमान
- (iv) हवा प्रदुषण
- (v) शाश्वत विकास
- (vi) मानवी भांडवळ.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
---------------------	--

[5404]-401

M.A. (Part-II) (Fourth Semester) EXAMINATION, 2018

ECONOMICS

(Compulsory Paper)

(EC-401 : Macro-Economic Analysis-II)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Draw neat diagrams wherever necessary.

1. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(i) Explain the Baumol's approach to Demand for Money.

(ii) Explain the monetarist approach of inflation.

2. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(i) Explain Friedman's modern quantity theory of money.

(ii) Explain features of classical school.

P.T.O.

3. Answer any *two* of the following questions in **250** words each : [20]

- (i) Explain the Phillips Curve Analysis.
- (ii) Explain the Loanable Fund Theory of Interest.
- (iii) Explain the relative effectiveness of monetary and fiscal policy with the IS-LM curve.
- (iv) Explain Tobin's modified Phillips curve.

4. Write short notes on any *four* of the following in **100** words each : [20]

- (i) Fiscal Policy
- (ii) Laffer curve
- (iii) Business cycle theory of Kaldor
- (iv) Keynesian approach to Macro-Economics
- (v) Hicks theory of Trade Cycle
- (vi) Natural rate of unemployment hypothesis.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) आवश्यक त्या ठिकाणी सुबक आकृत्या काढा.

(iv) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालीलपैकी कोणत्याही **एका** प्रश्नाचे उत्तर **500** शब्दात लिहा : [20]

(i) बाऊमोळचा पैशाच्या मागणीचा दृष्टीकोन स्पष्ट करा.

(ii) चळनवाढी संबंधीचा मुद्रावादी दृष्टीकोन स्पष्ट करा.

2. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दात लिहा : [20]
- (i) फ्रिडमनचा आधुनिक चलनसंख्यामान सिद्धान्त स्पष्ट करा.
- (ii) सनातन संप्रदायाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
3. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 250 शब्दात लिहा : [20]
- (i) फिलिप्स वक्र विश्लेषण स्पष्ट करा.
- (ii) व्याजाचा कर्जाऊ-निधी सिद्धान्त स्पष्ट करा.
- (iii) चलनविषयक आणि राजकोषीय धोरणाची सापेक्ष परिणामकारकता (IS-LM) वक्राच्या साहाय्याने स्पष्ट करा.
- (iv) टोबिनचा सुधारित फिलिप्स वक्र स्पष्ट करा.
4. कोणत्याही चारवर प्रत्येकी 100 शब्दात थोडक्यात टिपा लिहा : [20]
- (i) राजकोषीय धोरण
- (ii) लॅफर वक्र
- (iii) कॅलडॉरचा व्यापारचक्राचा सिद्धान्त
- (iv) केन्सचा समग्रलक्षी अर्थशास्त्राचा दृष्टिकोन
- (v) हिक्सचा व्यापारचक्र सिद्धान्त
- (vi) बेरोजगारीचा नैसर्गिक दर परिकल्पना.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
---------------------	--

[5404]-402

M.A. (Part-II) (IV Sem.) EXAMINATION, 2018

ECONOMICS

(EC-402 : Economics of Development)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :- (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

1. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(1) What is meant by food security ? Explain the importance of food security.

(2) Explain the static and dynamic gains from international trade.

2. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(1) Explain the role of agriculture in Economic Development.

(2) Explain the international trade as an engine of growth.

3. Answer the following questions in **250** words each (any *two*) : [20]

(1) Explain the importance of infrastructure in economic development.

P.T.O.

- (2) Explain the role of Fiscal Policy in developing countries.
- (3) Explain the role of foreign direct investment in developing countries.
- (4) Comment on population as a source of development.

4. Write short notes in **100** words each (any *four*) : [20]

- (1) Small scale Vs. Large scale production
- (2) New technology and Sustainable Agriculture
- (3) The theory of Demographic Transition
- (4) Human Resource Development
- (5) Unlimited Supply of Labour
- (6) Monetary Policy in developing countries.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालील प्रश्नांची उत्तरे **500** शब्दांत लिहा (कोणताही **एक**) : [20]

- (1) अन्न सुरक्षितता म्हणजे काय? अन्न सुरक्षिततेचे महत्व स्पष्ट करा.
- (2) आंतरराष्ट्रीय व्यापाराचे स्थितीशील व गतीशील लाभ स्पष्ट करा.

2. खालील प्रश्नांची उत्तरे **500** शब्दांत लिहा (कोणताही **एक**) : [20]

- (1) आर्थिक विकासात शेतीची भूमिका स्पष्ट करा.
- (2) आंतरराष्ट्रीय व्यापार वृद्धीचे इंजिन आहे. स्पष्ट करा.

3. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 250 शब्दांत लिहा (कोणतेही दोन) : [20]
- (1) आर्थिक विकासात पायाभूत सुविधांचे महत्व स्पष्ट करा.
 - (2) विकसनशील देशातील वित्तीय धोरणाचे महत्व स्पष्ट करा.
 - (3) विकसनशील देशातील विदेशी प्रत्यक्ष गुंतवणुकीची भूमिका स्पष्ट करा.
 - (4) लोकसंख्या हा आर्थिक विकासाचा स्रोत आहे यावर भाष्य करा.
4. खालील प्रश्नांवर प्रत्येकी 100 शब्दांत थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही चार) : [20]
- (1) लहान प्रमाणावरील उत्पादन विरुद्ध मोठ्या प्रमाणावरील उत्पादन
 - (2) नविन तंत्रज्ञान आणि शाश्वत शेती
 - (3) लोकसंख्या संक्रमण सिद्धांत
 - (4) मानवी संसाधन विकास
 - (5) श्रमाचा अमर्यादित पुरवठा
 - (6) विकसनशील देशातील चलनविषयक धोरण.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
---------------------	--

[5404]-403

M.A. (Part II) (IV Semester) EXAMINATION, 2018

ECONOMICS

EC-403 : International Economics

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *all* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

(iv) Draw neat diagram wherever necessary.

1. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(1) What is the fixed exchange rate ? Discuss the merits and demerits of the fixed exchange rate.

(2) State and explain the comparative cost advantage theory of International Trade.

2. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(1) Explain the objectives and methods of exchange control.

(2) State and explain the objectives and functions of World Bank.

3. Answer the following questions in **250** words each (any *two*) : [20]

(1) Explain the causes of disequilibrium in the balance of payment.

(2) Describe the role of multinational corporations.

(3) Explain the functions of IMF.

(4) Explain recent export and import policies of India.

P.T.O.

4. Write short notes on (any four) : [20]

- (1) Effect of tariffs
- (2) Fixed exchange rate
- (3) Intra-industry trade
- (4) Instruments of export promotion
- (5) Components of Balance of Payment
- (6) Achievement of IMF.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उतरे नेमके व मुद्देसूद असावीत.

(iv) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.

1. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे 500 शब्दात उत्तर लिहा : [20]

- (1) स्थिर विनिमय दर म्हणजे काय ? स्थिर विनिमय दराच्या गुण-दोषांची चर्चा करा.
- (2) आंतरराष्ट्रीय व्यापाराचा तौलोनिक उत्पादन व्यय सिद्धांत सांगा व स्पष्ट करा.

2. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे 500 शब्दात उत्तर लिहा : [20]

- (1) विनिमय नियमनाची उद्दिष्टे आणि पद्धती स्पष्ट करा.
- (2) जागतिक बँकेची उद्दिष्टे आणि कार्ये सांगा व स्पष्ट करा.

3. खालील प्रश्नांची 250 शब्दात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) : [20]

- (1) व्यवहारतोलातील असंतुलनाची कारणे स्पष्ट करा.
- (2) बहुराष्ट्रीय महामंडळाची भूमिका विषद करा.
- (3) आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधीची कार्ये स्पष्ट करा.
- (4) अलीकडील काळातील भारताचे आयात-निर्यात धोरण स्पष्ट करा.

4. थोडक्यात टिपा लिहा (कोणतेही चार) :

[20]

- (1) प्रशुल्काचे परिणाम
- (2) स्थिर विनिमय दर
- (3) आंतर-उद्योग व्यापार
- (4) निर्यात प्रोत्साहनाची साधने
- (5) व्यवहार तोलातील घटक
- (6) आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधीची फलिते.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
---------------------	--

[5404]-404

M.A. (Part-II) (IV Semester) EXAMINATION, 2018

ECONOMICS

(EC-405 : History of Modern Economic Analysis)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

(iv) Draw neat diagrams wherever necessary.

1. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(i) Critically explain theory of value by Hicks.

(ii) Explain fully contribution by Mundell on International Trade.

2. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(i) Explain in detail the macro-economic theory by Friedman.

(ii) Critically evaluate Life-cycle theory by Modigliani.

3. Answer any *two* of the following questions in **250** words each : [20]

(i) State the contribution by Gunnar Myrdal in Development Economics.

(ii) Explain the classical approach for inflation.

(iii) Explain the Welfare Economics by Amartya Sen.

(iv) Explain Portfolio Theory by Tobin.

P.T.O.

4. Write short notes on (any four) : [20]
- (i) Endogenous growth theory
 - (ii) Goodwin's model
 - (iii) Krugman on Financial crisis in 1997
 - (iv) Nash equilibrium theory
 - (v) Ohlin's theory of International Trade
 - (vi) Game Theory.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा.

- (ii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.
- (iii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
- (iv) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.
- (v) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दात लिहा : [20]
- (i) हिक्स यांच्या मूल्यसिद्धांताचे टिकात्मक परीक्षण करा.
 - (ii) आंतरराष्ट्रीय व्यापार संदर्भात मुंडेल यांचे योगदान स्पष्ट करा.
2. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाची उत्तर 500 शब्दात लिहा : [20]
- (i) फ्रीडमनचा समग्रलक्षी अर्थशास्त्र सिद्धांत सविस्तर वर्णन करा.
 - (ii) मोदीग्लीआनी यांच्या जीवनचक्र सिद्धांताचे टिकात्मक मूल्यमापन करा.
3. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 250 शब्दात लिहा : [20]
- (i) विकासाच्या अर्थशास्त्रातील गुन्नर मिर्दालचे योगदान सांगा.
 - (ii) चलनवादी बाबतचा सनातनवादी दृष्टिकोन स्पष्ट करा.
 - (iii) अमर्त्यसेनचे कल्याणकारी अर्थशास्त्र स्पष्ट करा.
 - (iv) टोबीनचा रोखासंग्रह सिद्धांत स्पष्ट करा.

4. थोडक्यात टीपा लिहा (कोणत्याही चार) :

[20]

- (i) अंतर्जात वृद्धी सिद्धांत
- (ii) गुडविनचे प्रतिमान
- (iii) क्रुगमन यांचे 1997च्या आर्थिक अरिष्टासंबंधी विचार
- (iv) नॅशचा संतुलन सिद्धांत
- (v) ओहलीनचा आंतरराष्ट्रीय व्यापार सिद्धांत
- (vi) द्यूत सिद्धांत.